

# Wymagania niezbędne z przedmiotu język polski dla uczniów klasy V szkoły podstawowej

## OGÓLNE KRYTERIA OCENIANIA DLA KLASY V

### niedostateczny

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 5 uniemożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń nie potrafi wykonać zadań o niewielkim poziomie trudności

### dopuszczający

- poziom umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 5 umożliwia osiągnięcie celów polonistycznych
- uczeń potrafi wykonać zadania teoretyczne i praktyczne o niewielkim poziomie trudności

### dostateczny

- poziom zdobytych umiejętności i wiadomości objętych wymaganiami edukacyjnymi klasy 5 pozwala na rozwijanie kompetencji ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej
- uczeń wykonuje zadania teoretyczne i praktyczne typowe, o średnim poziomie trudności ujętych w programie i wynikających z podstawy programowej

### dobry

- uczeń poprawnie stosuje wiadomości i umiejętności ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, rozwiązuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne i praktyczne

### bardzo dobry

- uczeń sprawnie się posługuje zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne i praktyczne ujęte w programie nauczania i wynikające z podstawy programowej, potrafi zastosować poznaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach

### celujący

- uczeń biegle się posługuje zdobytymi wiadomościami i umiejętnościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych i praktycznych objętych programem nauczania i wynikających z podstawy programowej, proponuje rozwiązania nietypowe; jest twórczy, rozwija własne uzdolnienia

## Wymagania niezbędne do uzyskania oceny -klasa 5

- Ocenę **niedostateczną** otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań kryterialnych na ocenę dopuszczającą.

Cele kształcenia	Ocenę <b>dopuszczającą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia następujące wymagania:	Ocenę <b>dostateczną</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:	Ocenę <b>dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:	Ocenę <b>bardzo dobrą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:	Ocenę <b>celującą</b> otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:
<b>ODBIÓR WYPOWIEDZI I WYKORZYSTYWANIE ZAWARTYCH W NICH INFORMACJI</b>					
<b>SŁUCHANIE</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób, rozumie ogólny sens słuchanych utworów, rozumie polecenia nauczyciela, wypowiedzi innych uczniów</li> <li>wskazuje najważniejsze informacje w wysłuchanym tekście, zwłaszcza w jego warstwie dosłownej, rozpoznaje proste intencje nadawcy</li> <li>reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>słucha innych ze zrozumieniem, uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada</li> <li>wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów</li> <li>powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii, formułuje pytania</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza odtwarzanych utworów</li> <li>wybiera potrzebne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie tabeli, schematu, punktów, kilkudzaniowej wypowiedzi, rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów</li> <li>odróżnia informacje ważne od mniej ważnych</li> <li>na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: pisze plan, formułuje pytania</li> <li>właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu</li> <li>odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi</li> <li>samodzielnie i krytycznie wybiera różnorodne informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy notatkę w formie dostosowanej do potrzeb (np. plan, tabela, schemat, kilkudzaniowa wypowiedź), rozpoznaje nastrój i nazywa intencje nadawcy komunikatu</li> <li>odczytuje i omawia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich</li> <li>wyraża spójne zdanie na temat wysłuchanego komunikatu</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich</li> </ul>

<p><b>CZYTANIE</b></p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji</li> <li>• rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny, zaproszenie</li> <li>• wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich fragmentach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost</li> <li>• odczytuje informacje zamieszczone na przykład w słowniczku przy tekście, przy obrazie</li> <li>• rozumie ogólny sens czytanych utworów</li> <li>• czyta teksty płynnie, stara się czytać je poprawnie pod względem artykulacyjnym</li> <li>• stara się poprawnie akcentować wyrazy</li> <li>• samodzielnie lub z</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w omawianych w klasie tekstach literackich oraz sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</li> <li>• rozpoznaje dosłowne intencje nadawcy</li> <li>• przytacza informacje z odpowiednich fragmentów przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost</li> <li>• określa temat i główną myśl tekstu, zwłaszcza na poziomie dosłownym</li> <li>• czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym</li> <li>• poprawnie akcentuje i artykułuje większość wyrazów, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów</li> <li>• w prostych tekstach oddziela fakty od opinii</li> <li>• wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami</li> <li>• rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisów</li> <li>• wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</li> <li>• wskazuje przenośne znaczenie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• krótko charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</li> <li>• rozpoznaje dosłowne i symboliczne intencje nadawcy</li> <li>• przytacza informacje zawarte w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio</li> <li>• oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakt od opinii</li> <li>• omawia temat i główną myśl na poziomie dosłownym, formułuje ogólne wnioski, próbuje omówić je na poziomie przenośnym</li> <li>• czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, stara się interpretować je głosowo</li> <li>• głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji, akcentowania i intonacji</li> <li>• wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie i rozumie ich funkcję, posługuje się akapitami</li> <li>• wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach, pamiętnikach, relacjach</li> <li>• wybiera i wykorzystuje informacje z</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• charakteryzuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w tekstach literackich oraz identyfikuje nadawcę i odbiorcę w sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia</li> <li>• wyjaśnia dosłowne i symboliczne intencje nadawcy</li> <li>• przytacza i wyjaśnia informacje w tekście, wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi na przykład opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą</li> <li>• oddziela informacje ważne od drugorzędnych, fakty od opinii i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych, dokonuje selekcji materiału na podstawie faktów i opinii zawartych w</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur</li> <li>• wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach biograficznych w tworzeniu własnych, samodzielnych wypowiedzi</li> <li>• odczytuje głośno i wygłasza z pamięci utwory poetyckie i prozatorskie oraz je interpretuje</li> </ul>
------------------------	--	---	---	--	---

	<p>niewielką pomocą nauczyciela lub uczniów wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>rozpoznaje następujące formy wypowiedzi: życzenia, ogłoszenie, instrukcję, przepis</li> <li>wybiera najważniejsze informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu</li> </ul>	<p>wyrazów w wypowiedzi</p>	<p>instrukcji, tabeli, notatki, schematu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje przerośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przerośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi</li> </ul>	<p>tekście</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>szczegółowo omawia temat i główną myśl tekstu na poziomie dosłownym i przerośnym</li> <li>czyta teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym, interpretuje je głosowo, zwracając uwagę na przykład na wyrażane emocje i interpunkcję</li> <li>głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu; poprawnie akcentuje wyrazy, również te, które w języku polskim akcentuje się nietypowo</li> <li>ma świadomość konstrukcji wypowiedzi, rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie,</li> </ul>	
--	---	-----------------------------	--	---	--

				<p>zakończenie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie posługuje się akapitami w celu oddzielania od siebie poszczególnych zagadnień</li> <li>• płynnie oddziela fakty od opinii w dłuższych tekstach</li> <li>• wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach, listach oficjalnych, dziennikach i pamiętnikach</li> <li>• odczytuje i twórczo wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce</li> <li>• wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi</li> </ul>	
<b>DOCIERANIE DO INFORMACJI</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wie, jakiego typu informacje znajdują się w słowniku ortograficznym, słowniku wyrazów</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym</li> <li>• potrafi wybrać odpowiednie informacje ze słownika</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• w razie potrzeby sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym</li> <li>• wybiera informacje z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• systematycznie korzysta z słownika ortograficznego</li> <li>• wybiera informacje wyrażone pośrednio w</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• wybiera i twórczo wykorzystuje informacje z różnych źródeł</li> </ul>

	<p>bliskoźnacznych i poprawnej polszczyzny</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• potrafi sprawdzać pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym</li> <li>• pod kierunkiem nauczyciela odszukuje wyrazy w słowniku wyrazów bliskoźnacznych i sprawdza użycie związków w słowniku poprawnej polszczyzny</li> </ul>	<p>wyrazów bliskoźnacznych, słownika poprawnej polszczyzny, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych</p>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• samodzielnie korzysta ze słowników wyrazów bliskoźnacznych i poprawnej polszczyzny</li> </ul>	<p>różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie używa słowników wyrazów bliskoźnacznych i poprawnej polszczyzny w celu wzbogacenia warstwy językowej tekstu</li> </ul>	<p>(np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• szuka inspiracji do wzbogacenia swoich tekstów w słownikach wyrazów bliskoźnacznych i poprawnej polszczyzny</li> <li>• dba o czystość i poprawność swojej wypowiedzi, korzystając z różnych źródeł: słowników, poradników, audycji radiowych i programów telewizyjnych</li> </ul>
--	--	---	--	---	--

**ANALIZOWANIE I INTERPRETACJA TEKSTÓW KULTURY**

<ul style="list-style-type: none"> <li>• mówi o swoich reakcjach czytelniczych</li> <li>• dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• nazywa swoje reakcje czytelnicze</li> <li>• nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich: apostrofa, powtórzenia,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• nazywa i uzasadnia swoje reakcje czytelnicze</li> <li>• odnajduje w omawianych tekstach apostrofy, powtórzenia,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• swobodnie opowiada o swoich reakcjach czytelniczych, nazywa je, uzasadnia; ocenia i opisuje utwór, konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich</li> <li>• wskazuje elementy mitu,</li> </ul>
---	---	---	--	---

	<p>obrazowania poetyckiego w liryce</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• z pomocą nauczyciela wskazuje apostrofę, powtórzenia, zdrobnienia, obrazy poetyckie, uosobienie, ożywienie, wyraz dźwiękonaśladowczy</li> <li>• zna pojęcia: <i>autor</i>, <i>adresat</i> i <i>bohater wiersza</i></li> <li>• odróżnia teksty użytkowe od literackich</li> <li>• odróżnia utwory pisane wierszem i prozą</li> <li>• krótko mówi o wybranych elementach świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: bohater, akcja, wątek, fabuła, wie, czym jest punkt kulminacyjny</li> <li>• rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator)</li> <li>• rozpoznaje na znanych z lekcji tekstach mit, bajkę, przypowieść i nowelę, podaje z pomocą nauczyciela ich główne cechy</li> <li>• zna pojęcie <i>moral</i>, wyjaśnia go z pomocą nauczyciela</li> </ul>	<p>zdrobnienie, uosobienie, ożywienie, podmiot liryczny, (także zbiorowy), wyraz dźwiękonaśladowczy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• z niewielką pomocą nauczyciela odróżnia autora, adresata i bohatera wiersza</li> <li>• dostrzega funkcję obrazowania poetyckiego w liryce</li> <li>• dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) i użytkowe</li> <li>• określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: wątek, akcja, fabuła, punkt kulminacyjny</li> <li>• rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego</li> <li>• wskazuje cechy mitu, bajki, przypowieści i noweli w utworze</li> <li>• samodzielnie cytuje morał bajki i sens przypowieści</li> <li>• rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotkę, rym,</li> </ul>	<p>zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze i objaśnia ich znaczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza</li> <li>• wskazuje obrazy poetyckie w liryce i rozumie ich funkcję</li> <li>• wskazuje cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe</li> <li>• analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: narrator, akcja, fabuła, wątek, punkt kulminacyjny</li> <li>• rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator), rozpoznaje narratora pierwszo- i trzecioosobowego</li> <li>• identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, wskazuje ich cechy</li> <li>• przytacza i parafrazuje morał bajki, odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści</li> </ul>	<p>innymi odbiorcami</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• odnajduje w utworze poetyckim apostrofy, powtórzenia, zdrobnienia, uosobienia, ożywienia, obrazy poetyckie, wyrazy dźwiękonaśladowcze, objaśnia ich funkcję i znaczenie przenośne</li> <li>• rozpoznaje autora, adresata i bohatera wiersza, nie utożsamiając ich ze sobą; wykorzystuje wiedzę na temat podmiotu lirycznego, adresata i bohatera wiersza do interpretacji utworu</li> <li>• szczegółowo omawia obrazy poetyckie w wierszu i ich funkcję w utworze</li> <li>• szczegółowo omawia cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe</li> <li>• objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim</li> <li>• identyfikuje mit, bajkę, przypowieść i nowelę, szczegółowo omawia ich cechy</li> <li>• rozumie rolę osoby mówiącej</li> </ul>	<p>bajki, przypowieści w innych tekstach kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam</li> <li>• odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość</li> </ul>
--	--	--	---	--	--

	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zna pojęcia: <i>wers, zwrotka, rym, refren, rytm</i></li> <li>• wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury</li> <li>• przypisuje podstawowe cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</li> <li>• z pomocą nauczyciela podejmuje próby odczytania sensu metaforycznego utworów</li> </ul>	<p>refren</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, odczytuje je na poziomie dosłownym</li> <li>• zna pojęcia: <i>gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja</i>, a także odmiany filmu</li> <li>• przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</li> <li>• opowiada, streszcza przeczytane teksty, odczytuje sens omawianych utworów na poziomie metaforycznym</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu, refrenu</li> <li>• wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, omawia je na poziomie dosłownym i próbuje je zinterpretować</li> <li>• używa pojęć: <i>gra aktorska, reżyser, adaptacja, ekranizacja, kadr, ujęcie</i>, a także zna odmiany filmu, wyodrębnia elementy dzieła filmowego, odróżnia różne gatunki filmowe</li> <li>• charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość</li> <li>• odczytuje sens analizowanych utworów na poziomie semantycznym (dosłownym), a z niewielką pomocą nauczyciela – na poziomie przenośnym</li> </ul>	<p>w tekście (narrator), rozpoznaje narratora trzecioosobowego i dostrzega różnice między narracją pierwszo- i trzecioosobową</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• objaśnia morał bajki na poziomie metaforycznym, samodzielnie odczytuje przesłanie utworu, np. przypowieści</li> <li>• rozumie funkcję: wersu, zwrotki, rymu, refrenu w ukształtowaniu brzmieniowej warstwy tekstu</li> <li>• wyodrębnia słuchowisko, plakat społeczny, przedstawienie i film spośród innych przekazów i tekstów kultury, interpretuje je na poziomie dosłownym i przenośnym</li> <li>• funkcjonalnie używa w swoich wypowiedziach pojęć z zakresu filmu i radia, m.in. <i>gra aktorska, reżyser, scenariusz, adaptacja (filmowa, muzyczna, radiowa itd.), ekranizacja, kadr, ujęcie, słuchowisko</i>; wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych słuchowiska i różne gatunki filmowe</li> <li>• charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do różnych</li> </ul>	
--	--	--	--	---	--



			<ul style="list-style-type: none"> <li>wskazuje neologizmy w tekście</li> </ul>	wartości, konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami i doświadczeniami innych bohaterów literackich <ul style="list-style-type: none"> <li>samodzielnie odczytuje sens utworów na poziomie dosłownym i przenośnym</li> <li>rozumie pojęcie <i>neologizm</i>, wskazuje neologizmy w tekście, rozumie zasady ich tworzenia</li> </ul>	
--	--	--	---	--	--

**TWORZENIE WYPOWIEDZI**

<b>MÓWIENIE</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem, stosuje się do podstawowych reguł grzecznościowych właściwych podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem</li> <li>odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do typowej sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie, zaproszenie</li> <li>formułuje proste pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym, stosuje</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>świadomie uczestniczy w sytuacji komunikacyjnej, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</li> <li>w typowych sytuacjach dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia własne, logiczne zdanie w rozmowie, stosując się do reguł grzecznościowych; używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</li> <li>dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie w typowych sytuacjach dobiera różne rodzaje wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych, świadomie używa odpowiednich konstrukcji składniowych (np. trybu przypuszczającego lub zdań pytających) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem, a także w różnorodnych sytuacjach oficjalnych i nieoficjalnych</li> <li>dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania</li> <li>podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur przewidzianych programem nauczania w klasie piątej; omawia je w odniesieniu do innych dzieł także spoza kanonu lektur</li> <li>interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych</li> </ul>
-----------------	---	--	--	---	--

	<p>wyrazy o znaczeniu dosłownym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu</li> <li>• wypowiada komunikaty zawierające proste informacje</li> <li>• wyraża wprost swoje intencje</li> <li>• w kilku zdaniach opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, postać, zwierzę itp.</li> <li>• wygłasza tekst utworu z pamięci</li> <li>• posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</li> <li>• stara się poprawnie wymawiać i akcentować wyrazy</li> <li>• składa skonwencjonalizowane życzenia, tworzy w punktach krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• formułuje pytania otwarte</li> <li>• udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych</li> <li>• wypowiada się w logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą, filmem itp.</li> <li>• wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, zdaje relację z wydarzenia</li> <li>• opisuje obraz, ilustrację, plakat oraz przedmiot, miejsce, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni; krótko, ale w sposób uporządkowany opisuje postać, zwierzę, przedmiot itp.</li> <li>• recytuje utwory poetyckie, oddając jego ogólny nastrój i sens</li> <li>• stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych</li> <li>• składa życzenia, tworzy krótką wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</li> <li>• wskazuje wyrazy o znaczeniu</li> </ul>	<p>oznajmujące, pytające i rozkazujące, świadomie dobiera intonację zdaniową</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• udziela odpowiedzi w formie krótkiej, sensownej wypowiedzi</li> <li>• łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków współrzędne i podrzędne związki wyrazowe w zdaniu</li> <li>• wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń</li> <li>• stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, przysłówka, liczebnika i czasownika</li> <li>• gromadzi wyrazy określające i nazywające na przykład cechy wyglądu i charakteru</li> <li>• wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe</li> <li>• aktywnie uczestniczy w rozmowie związanej z</li> </ul>	<p>i rozkazujące</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego</li> <li>• udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym, świadomie dobiera intonację zdaniową,</li> <li>• poprawnie stosuje formy czasownika w różnych trybach, w zależności od kontekstu i adresata wypowiedzi</li> <li>• w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje poprawny język, bogate słownictwo oraz frazeologizmy związane z omawianą tematyką</li> <li>• w sposób przemyślany i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując bogate i właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć</li> </ul>	
--	--	---	--	---	--

		<p>dosłownym i metaforycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, z reguły stosuje poprawne związki wyrazowe</li> <li>• posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</li> </ul>	<p>lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w sposób logiczny i uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, przedmiot, obraz, ilustrację, plakat, stosując właściwe tematowi słownictwo oraz słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć</li> <li>• wygłasza z pamięci teksty poetyckie, posługując się pauzą, barwą głosu</li> <li>• świadomie posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)</li> <li>• stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów i intonowania wypowiedzeń</li> <li>• składa życzenia, tworzy wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</li> <li>• odróżnia znaczenia dosłowne wyrazów od metaforycznych i objaśnia znaczenia metaforyczne</li> <li>• dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści wygłaszanych z pamięci lub recytowanych utworów</li> <li>• interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania</li> <li>• swobodnie dobiera i stosuje w swoich wypowiedziach wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe</li> <li>• świadomie wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi</li> <li>• stosuje się do zasad właściwego akcentowania wyrazów (również akcentowanych nietypowo) i intonowania wypowiedzeń</li> <li>• składa pomysłowe życzenia, tworzy precyzyjną wypowiedź o cechach instrukcji, np. zasady gry</li> <li>• dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonalą ją pod względem konstrukcji i języka</li> </ul>	
--	--	--	---	--	--

			przeciwstawne oraz poprawne związki wyrazowe		
<b>PISANIE</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, dwukropek przy wyliczeniu, przecinek, myślnik w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</li> <li>• poprawnie zapisuje głoski miękkie</li> <li>• zna i próbuje stosować podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó-u, rz-ż, ch-h</li> <li>• zna podstawowe zasady dotyczące pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami</li> <li>• odróżnia nazwy własne od pospolitych i stara się stosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</li> <li>• zna i próbuje stosować</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, najczęściej stosuje podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące używania przecinka (np. przecinek przy wymienianiu) i dwukropka, myślnika w zapisie dialogu; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</li> <li>• poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i najczęściej stosuje podstawowe zasady dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, pisowni <i>nie</i> z rzeczownikami, przymiotnikami, przysłówkami, liczebnikami i czasownikami, cząstki <i>-by</i> z czasownikami</li> <li>• potrafi wymienić najważniejsze wyjątki od poznanych reguł ortograficznych</li> <li>• odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, stosuje w większości typowych sytuacji w swoich pracach podstawowe reguły interpunkcyjne dotyczące przecinka (np. przecinek przy wymienianiu oraz przed wybranymi zaimkami), dwukropka, myślnika; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</li> <li>• poprawnie zapisuje głoski miękkie, zna i stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó-u, rz-ż, ch-h, <i>nie</i> z różnymi częściami mowy, <i>-by</i> z czasownikami i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach neutralnych i zdrobnieniach)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• bezbłędnie stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu, systematycznie stosuje poznane reguły interpunkcyjne, stosuje w swoich pracach dwukropek, myślnik, wielokropek, średnik; dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu</li> <li>• komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów; płynnie stosuje poznane reguły ortograficzne i zna i stosuje wyjątki od nich</li> <li>• bezbłędnie odróżnia nazwy własne od pospolitych i bezbłędnie stosuje zasady dotyczące pisowni wielką literą</li> <li>• pisze bezbłędnie pod względem kompozycyjnym i treściowym list oficjalny, wywiad, ramowy i</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym, twórczym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych</li> <li>• wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi</li> </ul>

	<p>podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• z pomocą nauczyciela zapisuje list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartki z dziennika i pamiętnika, notatkę i streszczenie</li> <li>• pisze krótkie opowiadanie odtwórcze i twórcze, dba o następstwo zdarzeń</li> <li>• tworzy kilkudzaniowy opis obrazu, rzeźby i plakatu</li> <li>• stara się stosować akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</li> <li>• stara się, by wypowiedzi były czytelne</li> <li>• konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logicznym, stara się, by były one</li> </ul>	<p>zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zna i stosuje podstawowe zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika notatki, streszczenia</li> <li>• zapisuje, uwzględniając większość niezbędnych elementów, krótki list oficjalny, kilkudzaniowy wywiad, plan ramowy i (z pomocą nauczyciela) szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (np. w tabeli) i proste krótkie streszczenie</li> <li>• układa opowiadanie odtwórcze i twórcze, zachowując właściwą kolejność zdarzeń, wprowadza podstawowe elementy opisu świata przedstawionego</li> <li>• tworzy na ogół poprawny opis obrazu, rzeźby i plakatu,</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• zna i stosuje wyjątki od poznanych reguł ortograficznych</li> <li>• odróżnia nazwy własne od pospolitych i stosuje odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą</li> <li>• zna i stosuje zasady układu graficznego listu oficjalnego, wywiadu, ramowego i szczegółowego planu wypowiedzi, ogłoszenia, zaproszenia, instrukcji, przepisu kulinarnego, dziennika, pamiętnika, notatki, streszczenia</li> <li>• zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczegółowy, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę (w różnych formach) i streszczenie</li> <li>• układa spójne, uporządkowane pod względem chronologicznym poprawnie skomponowane</li> </ul>	<p>szczególony plan wypowiedzi, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, dziennik, pamiętnik, notatkę biograficzną, streszczenie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• zapisuje, uwzględniając wszystkie niezbędne elementy, list oficjalny, wywiad, plan ramowy i szczególony, ogłoszenie, zaproszenie, instrukcję, przepis kulinarny, kartkę z dziennika i pamiętnika, notatkę biograficzną (w różnych formach) i streszczenie, dba o ciekawą formę swojego tekstu i/lub rzetelność zawartych w nim danych</li> <li>• układa szczególone/pomysłowe, wyczerpujące, poprawnie skomponowane opowiadanie odtwórcze/twórcze, list z perspektywy bohatera, list oficjalny, dziennik i pamiętnik, streszcza przeczytane utwory literackie zachowując porządek chronologiczny i uwzględniając hierarchię wydarzeń</li> <li>• świadomie wprowadza dialog</li> </ul>	
--	--	---	---	--	--

	<p>poprawne pod względem językowym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• przepisuje cytaty w cudzysłowie</li> </ul>	<p>stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje co najmniej trzy akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)</li> <li>• na ogół zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi</li> <li>• konstruuje i zapisuje kilkuzdaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym</li> <li>• używa wypowiedzeń pojedynczych i złożonych</li> <li>• w zależności od adresata i sytuacji świadomie dobiera wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące</li> <li>• udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych</li> <li>• stara się dostrzegać błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawiać</li> <li>• wyszukuje cytaty i zapisuje je w cudzysłowie</li> </ul>	<p>opowiadanie odtwórcze/twórcze, stara się, aby były one wierne utworowi / pomysłowe, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki, przyimki i wyrażenia przyimkowe; opowiada z perspektywy świadka i uczestnika zdarzeń, wprowadza dialog, a także elementy innych form wypowiedzi, np. opis</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi</li> <li>• w sposób uporządkowany opisuje obraz, ilustrację, plakat, rzeźbę, stosując słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć</li> <li>• zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi</li> <li>• w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami łączy za pomocą odpowiednich spójników i przyimków</li> </ul>	<p>do opowiadania jako element rozbudowanej kompozycji, wprowadza inne formy wypowiedzi, np. opisu, charakterystyki bezpośredniej, świadomie stara się różnicować język bohaterów i narratora</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w wypowiedziach pisemnych konsekwentnie stosuje akapity jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi (wstęp, rozwinięcie, zakończenie)</li> <li>• zachowuje estetykę zapisu wypowiedzi, dba, aby zapis jego wypowiedzi ułatwiał odbiorcy jej czytanie</li> <li>• tworzy szczegółowy, dobrze skomponowany opis obrazu, rzeźby i plakatu, stosując właściwe danej dziedzinie szuki nazewnictwo i słownictwo służące do formułowania ocen i opinii, emocji i uczuć</li> <li>• uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury</li> <li>• udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--

			<p>współrzędne i podrzędne związki wyrazowe i stosuje się do zasad interpunkcji</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w wypowiedziach stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, liczebnika i czasownika we wszystkich trybach</li> <li>• w wypowiedziach gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy na przykład charakteru na podstawie zachowań i postaw</li> <li>• dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia</li> <li>• sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie i wprowadza do swojego tekstu</li> </ul>	<p>konstrukcyjnym i stylistycznym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• w wypowiedziach związanych z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje bogate słownictwo, frazeologizmy związane z omawianą tematyką; jego język jest poprawny</li> <li>• dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, stylistycznym i treściowym</li> <li>• sprawnie wyszukuje cytaty, zapisuje je w cudzysłowie, szczególnie dba o całkowicie wierny zapis cytatu, potrafi płynnie wprowadzić cytat do własnego tekstu</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--

#### KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

<p>Zna podstawową wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• słownictwa (np. rozpoznaje zdrobnienia, potrafi dobrać parami wyrazy bliskoznaczne, stara się tworzyć</li> </ul>	<p>W typowych sytuacjach stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• słownictwa – wykorzystuje zdrobnienia, wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonym tekście, tworzy</li> </ul>	<p>Umiejętnie stosuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• słownictwa – wzbogaca tworzony tekst na przykład zdrobnieniami, wyrazami bliskoznacznymi, przeciwstawnymi, związkami</li> </ul>	<p>Sprawnie stosuje i wykorzystuje wiedzę językową w zakresie:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• słownictwa – dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, samodzielnie dobiera zdrobnienia, wyrazy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>• świadomie stosuje i twórczo wykorzystuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji</li> </ul>
---	--	--	---	--

	<p>poprawne związki wyrazowe)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• składni – konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze rozwinięte i nierozwinięte, złożone i równoważnik zdania, wskazuje podmiot i orzeczenie w typowym zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające, neutralne i wykrzyknikowe, wskazuje w zdaniu wyrazy, które łączą się ze sobą, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika</li> <li>• fleksji – odmienia według wzoru lub z niewielką pomocą nauczyciela rzeczownik, czasownik, przymiotnik, liczebnik, zaimek, potrafi podać przykłady zaimków, wskazuje czasowniki w różnych czasach, trybach, rzeczowniki własne i</li> </ul>	<p>poprawne związki wyrazowe</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• składni – rozpoznaje i konstruuje zdania pojedyncze nierozwinięte i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzeń: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych; neutralnych, wskazuje podmiot i orzeczenie, łączy w związki wyrazowe wyrazy w zdaniu, rozpoznaje określenia rzeczownika i czasownika, konstruuje wykres zdania pojedynczego</li> <li>• fleksji – rozpoznaje i odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki, określa formę gramatyczną czasowników w różnych czasach, trybach, rozpoznaje na typowych przykładach typy liczebników, podaje przykłady zaimków i wyjaśnia ich funkcję, oddziela temat od końcówki</li> </ul>	<p>frazeologicznymi</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• składni – rozpoznaje i stosuje różnorodne typy zdań: pojedynczych i złożonych oraz równoważniki; celowo używa różnych typów wypowiedzeń: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, neutralnych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; wskazuje podmiot i orzeczenie, buduje spójne zdania pojedyncze, w których poprawnie łączy w związki wszystkie wyrazy; wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki; poprawnie rozpoznaje związki wyrazów w zdaniu, tworząc wykres zdania pojedynczego, stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji</li> <li>• fleksji – rozpoznaje i poprawnie odmienia typowe rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), czasowniki, przymiotniki, liczebniki, zaimki i określa ich formę, rozpoznaje czasy i typy liczebników, rozpoznaje formy nieosobowe</li> </ul>	<p>bliskoznaczne, przeciwstawne i frazeologizmy, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• składni – swobodnie rozpoznaje różne typy zdań pojedynczych (pytające, oznajmujące, rozkazujące, neutralne, wykrzyknikowe, nierozwinięte, rozwinięte), zdania złożone, równoważniki zdań, wskazuje podmiot i orzeczenie, tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, wzbogaca zdania, dodając przydawki, dopełnienia i okoliczniki, dba o poprawne łączenie wyrazów w związki i interpunkcję wypowiedzeń złożonych)</li> <li>• fleksji – rozpoznaje i stosuje w wypowiedziach w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, bezbłędnie określa formę odmiennych części mowy, w tym poprawnie</li> </ul>	<p>i fonetyki</p>
--	---	---	---	---	-------------------



	<p>pospolite, przymiotniki, przysłówki i zaimki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, oddziela temat od końcówki w wyrazach znanych z lekcji, stopniuje przymiotniki i przysłówki, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), przyimek, partykułę i wykrzyknik</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>fonetyki – zna alfabet, odróżnia głoskę od litery, z pomocą nauczyciela dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, podaje przykłady głosek ustnych i nosowych, dzieli wyrazy znane z lekcji na głoski, dzieli wyrazy litery i sylaby, zna podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować</li> </ul>	<p>w typowych wyrazach odmiennych, stopniuje przymiotniki i przysłówki, używa przyimków do określenia relacji czasowych i przestrzennych; poprawnie zapisuje czasowniki z cząstką <i>-by</i>, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), stosuje wykrzykniki i partykuły, rozpoznaje zaimki w tekście)</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>fonetyki – zna alfabet, wyjaśnia różnicę między głoską a literą, dzieli wyrazy na głoski, litery i sylaby, dzieli głoski na twarde i miękkie, dźwięczne i bezdźwięczne, ustne i nosowe, potrafi je nazywać, wykorzystuje wiedzę na temat rozbieżności między mową a pismem do poprawnego zapisywania wyrazów, zna i stosuje podstawowe reguły akcentowania wyrazów w języku polskim, stara się je stosować</li> </ul>	<p>czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), wskazuje zaimki w tekście, podaje ich przykłady wyjaśnia ich funkcję i stosuje je w celu uniknięcia powtórzeń, poprawnie używa krótszych i dłuższych form zaimków, używa odmiennych części mowy w poprawnych formach</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>fonetyki – stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby, a także różnic między pisownią i wymową w poprawnym ich zapisie, bezbłędnie dzieli głoski na ustne, nosowe, twarde, miękkie, dźwięczne, bezdźwięczne, dzieli na głoski miękkimi, zna i stosuje reguły akcentowania wyrazów w języku polskim</li> </ul>	<p>rozpoznaje i odmienia rzeczowniki (własne, pospolite, konkretne, abstrakcyjne), stosuje formy różnych czasów i trybów czasownika, typy liczebnika, zaimki, rozpoznaje formy nieosobowe czasownika (bezokolicznik, formy zakończone na <i>-no</i>, <i>-to</i>), zastępuje rzeczowniki, przymiotniki, przysłówki i liczebniki odpowiednimi zaimkami, poprawnie stosuje krótsze i dłuższe formy zaimków, wykorzystuje wiedzę o obocznościach w odmianie wyrazów do pisowni poprawnej pod względem ortograficznym</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>fonetyki – biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów, stosuje w praktyce wszystkie poznane zasady akcentowania wyrazów</li> </ul>	
--	--	--	--	--	--

